PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

2004. gada 18. novembrī *

Lieta T-176/01

FerriereNordSpA, Osopo [*Osoppo*] (Itālija), ko pārstāv V. Viskardīni Dona [*W. Viscardini Donà*] un Dž. Dona [*G. Donà*], *avocats*,

prasītājs,

ko atbalsta

Itālijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja U. Leanca [*U. Leanza*], pārstāvis, pēc tam – I. M. Bragulja [*I. Braguglia*] un M. Fjorilli [*M. Fiorilli*], *avvocati dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv F. Kreišics [*V. Kreuschitz*] un V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

pirmkārt, par prasību atcelt Komisijas 2001. gada 28. marta Lēmuma Nr. 2001/829/EK, EOTK attiecībā uz Itālijas iecerētā valsts atbalsta sniegšanu *FerriereNordSpA* (OV L 310, 22. lpp.) un, otrkārt, par zaudējumu atlīdzību par kaitējumu, kas, kā apgalvots, nodarīts prasītājam minētā lēmuma pieņemšanas rezultātā,

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši V. Tīli [*V. Tiili*], A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*], M. Vilars [*M. Vilaras*] un N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. PalacioGonzález*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 15. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 EKL 87. pants nosaka — ja vien Līgums neparedz citādi, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, kas iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai.

2 EKL 88. pants paredz sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm attiecībā uz atbalsta piešķiršanas shēmu pārskatīšanu, kas pastāv šajās valstīs. Ar šo pantu Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras veikt pasākumus attiecībā uz atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, un noteiktas Padomes pilnvaras.

3 EKL 174. pants paredz, ka Kopienas politikas mērķi vides jomā, jo īpaši, ir saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, kā arī aizsargāt cilvēku veselību.

4 Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma [88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 7. pants attiecībā uz Komisijas lēmumiem izbeigt formālu pārbaudes procedūru paredz:

"6. [..] Komisija, cik iespējams, cenšas pieņemt lēmumu 18 mēnešos pēc procedūras sākšanas. Šo termiņu var pagarināt, Komisijai un attiecīgai dalībvalstij par to kopīgi vienojoties."

5 6. pants Komisijas 1996. gada 18. decembra Lēmumā Nr. 2496/96/EOTK, kas nosaka Kopienas regulējumu valsts atbalstam tērauda rūpniecībā (OV L 338, 42. lpp.) un kas bija spēkā līdz 2002. gada 22. jūlijam, attiecībā uz procedūru paredzēja:

"1. Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu, kas minēts 2.–5. pantā, laicīgi ir jādara zināmi Komisijai, lai tā varētu iesniegt savas piezīmes. Komisija tādā pašā kārtībā ir jāinformē par plāniem piešķirt atbalstu tērauda rūpniecībai saskaņā ar noteikumiem, par kuriem tā jau ir pieņēmusi lēmumu EK līguma ietvaros. [..]

2. Visi dalībvalstu, reģionālo, vietējo vai citu publisko iestāžu plāni nodot metalurģijas uzņēmumiem valsts līdzekļus (kā akcijas, kapitāla daļas, aizdevuma garantijas, kompensācijas vai līdzīgus maksājumus) laicīgi, bet ne vēlāk par 2001. gada 31. decembri, ir jādara zināmi Komisijai, lai tā varētu iesniegt savas piezīmes.

[..]

5. Ja Komisija uzskata, ka kāds finanšu darījums varētu veidot valsts atbalstu 1. panta nozīmē, vai arī apšauba noteikta atbalsta saderību ar šī lēmuma nosacījumiem, tā par to informē attiecīgo dalībvalsti un lūdz ieinteresētās personas un citas dalībvalstis iesniegt savas piezīmes. Ja pēc piezīmju saņemšanas un pēc tam, kad dalībvalstij ir bijusi iespēja izteikties, Komisija konstatē, ka apstrīdētais darījums ir atbalsts, kas nav saderīgs ar šī lēmuma nosacījumiem, tai lēmums jāpieņem ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc informācijas saņemšanas, kas vajadzīga minētā atbalsta izvērtēšanai. Gadījumā, ja dalībvalsts neievēro šo lēmumu, tiek piemērotas EOTK līguma 88. panta normas.

6. Ja Komisija divu mēnešu laikā pēc tam, kad tā ir saņēmusi paziņojumu par konkrētu projektu, nav uzsākusi 5. punktā paredzēto procedūru vai citādā veidā darījusi zināmu savu viedokli, ieplānoto darījumu var veikt ar nosacījumu, ka dalībvalsts par to vispirms informē Komisiju. [..]"

6 Kopienas pamatnostādnes valsts atbalstam vides aizsardzībā (OV 1994, C 72, 3. lpp., turpmāk tekstā — "1994. gada pamatnostādnes"), kuru spēkā esamības termiņam bija jābeidzas 1999. gada 31. decembrī, bet kas divas reizes tika pagarināts — līdz 2000. gada 30. jūnijam (OV 2000, C 14, 8. lpp.) un vēlāk līdz 2000. gada

31. decembrim (OV 2000, C 184, 25. lpp.) — bija piemērojamas visām EK līgumā regulētajām nozarēm, ieskaitot tās, uz kurām attiecās īpaši Kopienas noteikumi par valsts atbalstu (2. punkts). Pamatnostādņu 3. punkts paredzēja nosacījumus valsts atbalsta noteikumu piemērošanai, jo īpaši atbalstam ieguldījumu veidā:

"3.2.1. Atbalstu ieguldījumiem zem[es platībās] (ja tas ir ļoti vajadzīgs vides aizsardzības mērķu sasniegšanai), ēkās, iekārtās un aprīkojumā, kas paredzēti, lai samazinātu vai novērstu piesārņojumu un kaitējumu vai pielāgotu ražošanas metodes vides aizsardzībai, var atļaut šajās pamatnostādnēs noteiktajā apjomā. Pieļaujamām izmaksām atbilst tikai papildu ieguldījumu izmaksas, kas vajadzīgas vides aizsardzības mērķu sasniegšanai. Vispārēju ieguldījumu izmaksas, kas neattiecas uz vides aizsardzību, ir izslēgtas. Tādējādi jaunu ieguldījumu tajos veiktu izmaiņu gadījumā izmaksas, kas paredzētas, lai radītu vai mainītu ražošanas kapacitāti, neuzlabojot situāciju no vides aizsardzības viedokļa, nevar ņemt vērā [..]. Jebkurā gadījumā šīs pamatnostādnes neattiecas uz atbalstu, kas šķietami piešķirts vides aizsardzībai, bet faktiski ir paredzēts kā vispārēji ieguldījumi."

7 1994. gada pamatnostādņu 3. punkts paredzēja arī īpašus noteikumus tāda atbalsta apstiprināšanai, kas paredzēts, lai palīdzētu uzņēmumiem pielāgoties jauniem obligātiem vides aizsardzības standartiem vai lai uzlabotu obligātos vides aizsardzības standartus, kā arī atbalsta piešķiršanas nosacījumus gadījumā, ja trūkst obligātu vides aizsardzības standartu.

8 Kopienas pamatnostādņu valsts atbalstam vides aizsardzībā (OV 2001, C 37, 3. lpp., turpmāk tekstā — "2001. gada pamatnostādnes"), kuras aizstāja 1994. gada pamatnostādnes, 7. punktā ir noteikts, ka tās ir piemērojamas atbalstam, kas paredzēts vides aizsardzībai visās nozarēs, ko regulē EK līgums, ieskaitot tās, uz kurām attiecās īpaši Kopienu noteikumi par valsts atbalstu.

9 Tā kā attiecībā uz vides aizsardzības noteikumiem 2001. gada pamatnostādņu 20. un 21. punktā norādīts — lai ievērotu vides aizsardzības ilgtermiņa vajadzības, ir jānosaka izmaksām atbilstošas cenas un pilnībā jāinternalizē ar vides aizsardzību saistītas izmaksas, — Komisija tādējādi uzskata, ka atbalsta piešķiršana nav attaisnojama tādu ieguldījumu gadījumā, kas paredzēti, lai panāktu atbilstību esošiem vai jauniem Kopienas tehniskajiem standartiem, izņemot atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas tiem ļautu panākt atbilstību Kopienas jaunajiem standartiem un arī mudinātu uzņēmumus ievērot augstāku aizsardzības līmeni, nekā to paredz Kopienas standarti.

10 Attiecībā uz to, kādi ieguldījumi tiek ņemti vērā, 2001. gada pamatnostādņu 36. punkta pirmajā teikumā noteikts:

"Ieguldījumi, uz kuriem attiecas [pamatnostādnes], ir ieguldījumi zem[es platībās], ja tas ir noteikti vajadzīgs vides aizsardzības mērķiem, ēkās, iekārtās un aprīkojumā, kas vajadzīgs, lai samazinātu vai likvidētu piesārņojumu vai kaitējumu, kā arī ieguldījumi ražošanas metožu ieviešanai vides aizsardzības nolūkā."

11 Attiecībā uz pieļaujamām izmaksām 37. punkta pirmajās trijās daļās precizēts:

"Pieļaujamās izmaksas ir tikai papildu ieguldījumu izmaksas, kas vajadzīgas vides aizsardzības mērķu sasniegšanai.

Tas nozīmē, ka gadījumos, kuros vides aizsardzības ieguldījumu izmaksas kopējo izmaksu ietvaros nevar noteikt, Komisijai ir jāizmanto objektīvas un pārskatāmas aprēķina metodes, piemēram, no tehniskā viedokļa līdzīgu ieguldījumu izmaksas, kas tomēr nenodrošina tāda paša līmeņa vides aizsardzību.

Pieļaujamās izmaksas visos gadījumos tiek aprēķinātas, neietverot ieguvumus, ko sniedz ražīguma pieaugums, izmaksu ietaupījumi ieguldījumu pirmajos piecos gados un papildu palīgražošana šajā piecu gadu laikposmā."

12 2001. gada pamatnostādnēs noteikts, ka tās stājas spēkā ar to publicēšanu *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (81. punkts), kas tika izdarīts 2001. gada 3. februārī. Turklāt 82. punktā precizēts:

"Šo pamatnostādņu noteikumus Komisija piemēro visiem paziņotajiem atbalsta projektiem, par kuriem tā pieņem lēmumu pēc minēto pamatnostādņu publicēšanas "Oficiālajā Vēstnesī", pat ja šie projekti ir paziņoti pirms šīs publikācijas [..]."

Prāvas priekšvēsture

13 Itālijas autonomais reģions Friuli-Venēcija Džūlija [*Frioul-Vénétie Julienne*] 1978. gadā pieņēma pasākumus, kas paredzēja atbalstīt ražošanas uzņēmumu iniciatīvas vides aizsardzības jomā. Shēma, par kuru ir strīds, izriet no 1978. gada 3. jūnija reģionālā likuma Nr. 47 15. panta 1. daļas, kurā izdarīti grozījumi ar

1982. gada 8. aprīļa reģionāla likuma Nr. 23 7. pantu un pēc tam — ar 1992. gada 20. janvāra reģionālā likuma Nr. 2 34. pantu. Komisija šo shēmu bija atļāvusi [1992. gada 22. decembra vēstule SG (92) D/18803], un galējā versijā tā tika pieņemta ar 1993. gada 3. februāra reģionālo likumu Nr. 3. 1978. gada 3. jūnija reģionālā likuma Nr. 47 15. panta 1. daļa 1993. gada 3. februāra reģionālā likuma Nr. 3 redakcijā paredz:

"Reģionālā pārvalde ir tiesīga piešķirt finansiālu palīdzību, kas nepārsniedz 20 % no kopējo subsīdiju pieļaujamām izmaksām, rūpnieciskiem uzņēmumiem, kuri darbojas vismaz divus gadus un plāno nodot ekspluatācijā vai pārveidot metodes un ražošanas iekārtas, lai samazinātu atkritumus un radīto emisiju, kā arī skaņas piesārņojuma līmeni vai bīstamību, kā arī, lai uzlabotu darba apstākļu kvalitāti saskaņā ar nozari regulējošu aktu jauniem standartiem."

14 1998. gadā Itālijas autonomais reģions Friuli-Venēcija Džūlija nolēma piešķirt jaunus kredītus atbalsta shēmas nodrošināšanai, ko 1992. gadā bija atļāvusi Komisija. 27. panta c) apakšpunkta 16. punkts 1998. gada 12. februāra reģionālajā likumā Nr. 3 par 1992. gada 20. janvāra reģionāla likuma Nr. 2 refinansēšanu laikposmam no 1998. gada līdz 2000. gadam paredzēja budžeta kredītus 4 500 miljonu Itālijas liru (ITL) apmērā. Šo refinansēšanas pasākumu Komisija apstiprināja 1998. gada 18. septembrī ar Lēmumu SG (98) D/7785.

15 *Ferriere Nord SpA* (turpmāk tekstā — "*Ferriere*") ir tērauda, mehānikas un metalurģijas rūpniecības uzņēmums, kas atrodas Osopo, Itālijas autonomajā reģionā Friuli-Venēcija Džūlija. Tas ražo tērauda produkciju, uz ko daļēji attiecas EOTK līgums un daļēji — EK līgums. Uzņēmuma, kas ir viens no vadošajiem elektriski metināta režģa ražotājiem Eiropā, 1999. gada apgrozījums bija EUR 210 800 000, no tiem 84 % — Itālijā, 11 % — pārējās Eiropas Savienības valstīs un 5 % — citur pasaulē.

16 Ar 1997. gada 26. marta vēstuli *Ferriere*, pamatojoties uz 1978. gada 3. jūnija reģionālā likuma Nr. 47 15. pantu redakcijā pēc grozījumiem, lūdza Itālijas autonomo reģionu Friuli-Venēcija Džūlija piešķirt tam finansiālu atbalstu, lai izveidotu jaunu iekārtu elektriski metināta režģa ražošanai, kas būtu moderna no tehnoloģiskā viedokļa un piemērota piesārņojuma un skaņas emisiju samazināšanai, kā arī darba apstākļu uzlabošanai. Ieguldījumu kopējais apjoms bija 20 miljardi Itālijas liru.

17 Ar 1998. gada 8. oktobra reģionālo lēmumu autonomais reģions Friuli-Venēcija Džūlija nolēma piešķirt *Ferriere* atbalstu 15 % apmērā no pieļaujamām izmaksām, proti, ITL 1 650 000 000 (EUR 852 154).

18 Ar 1999. gada 18. februāra vēstuli, ko Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāts saņēma 1999. gada 25. februārī, Itālijas iestādes, atbilstoši sistemātiskās paziņošanas procedūrai par valsts līdzekļu piešķiršanu metalurģijas uzņēmumiem, kas paredzēta Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 1. un 2. punktā, paziņoja Komisijai par savu ieceri piešķirt metalurģijas uzņēmumam *Ferriere* valsts atbalstu vides aizsardzības nolūkos, piemērojot 1978. gada 3. jūnija reģionālo likumu Nr. 47 redakcijā pēc grozījumiem.

19 Paziņojums attiecās uz atbalstu ieguldījumiem nepārtrauktas metālliešanas iekārtās un jaunam elektriski metināta režģa valcim. Itālijas iestādes bija pārtraukušas atbalsta maksājumus attiecībā uz otro no minētajiem ieguldījumiem, lai novērstu sarežģījumus, ko radītu iespējama atlīdzināšana gadījumā, ja ar Kopienas lēmumu šo atbalstu atzītu par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

20 Komisija 1999. gada 3. jūnija vēstulē Itālijas Republikai darīja zināmu savu lēmumu uzsākt procedūru, kas paredzēta 6. panta 5. punktā Lēmumā Nr. 2496/96 par valsts atbalstu C 35/99 Itālija — *Ferriere Nord* (OV 1999, C 288, 39. lpp.).

21 Ar 1999. gada 3. augusta Itālijas autonomā reģiona Friuli-Venēcija Džūlija vēstuli Itālijas pastāvīgajai pārstāvniecībai Eiropas Savienībā Itālijas iestādes Komisijai norādīja, ka ieguldījumi valča ierīkošanai attiecās uz EK līguma piemērošanas jomu, jo metinātais tērauda režģis, ko ražoja ar šo iekārtu, nebija EOTK prece, un ka tas atbilda veselības un vides aizsardzības mērķim, kā arī to, ka pasākums atbilda 1994. gada pamatnostādņu 3.2.1 punktam.

22 Turklāt *Ferriere* un *European Independent Steelworks Association* (turpmāk tekstā — *"EISA"*), attiecīgi, ar 1999. gada 5. novembra vēstuli un 1999. gada 4. novembra vēstuli uzsvēra, ka atbilstošais juridiskais ietvars atbalsta izvērtēšanai bija EK līgums.

23 2000. gada 25. jūlija vēstulē Itālijas iestādes Komisijai norādīja, ka tās pēc *Ferriere* lūguma atsauc paziņojumu daļā, kas attiecas uz EOTK ieguldījumiem nepārtrauktas metālliešanas iekārtās, un apstiprina paziņojumu daļā par ieguldījumiem valcī, kas attiecās uz tērauda izstrādājumiem ārpus EOTK piemērošanas, lūdzot Komisiju, pamatojoties uz EKL 88. panta 3. punktu, atzīt, ka projekts ir saderīgs ar kopējo tirgu.

24 Ar 2000. gada 14. augusta vēstuli Komisija Itālijas Republikai paziņoja par lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. daļā paredzēto procedūru attiecībā uz valsts atbalstu C 45/00 Itālija — *Ferriere Nord SpA* ieguldījumiem, kas paredzēti jauna metināta tērauda režģavalča ierīkošanai (OV 2000, C 315, 4. lpp.). Komisija savā lēmumā tostarp izklāstīja, ka *Ferriere* bija uzņēmums, kas neveda nošķirtu grāmatvedību saistībā ar savu darbību EOTK līguma ietvaros un EK līguma ietvaros, un tam bija jānodrošina, lai atbalsts netiktu sniegts darbībām, kas attiecās uz EOTKL.

25 *Ferriere* savas piezīmes izteica 2000. gada 13. novembra vēstulē, kurā tas uzsvēra, kā tā darbības EOTKL ietvaros bija nošķirtas no tā darbībām EKL ietvaros, un ieguldījumu vides aizsardzības mērķa nozīmību, norādot, ka atbalsts atbilda 1992. gadā atļautajai shēmai un 1994. gada pamatnostādņu 3.2.1 punktam.

26 Komisijai adresētā 2000. gada 4. decembra vēstulē *UK Ironand Steel Association* norādīja, ka atbalsts ir jāizvērtē saskaņā ar EOTKL noteikumiem un ka plānotajiem ieguldījumiem bija acīmredzami ekonomisks mērķis.

27 2001. gada 15. janvāra vēstulē Itālijas Republika atkārtoti apliecināja, ka atbalsts bija jāizvērtē saskaņā ar EK līgumu.

28 2001. gada 28. martā Komisija pieņēma Lēmumu Nr. 2001/829/EK/EOTK par valsts atbalstu, ko Itālija paredzējusi piešķirt *Ferriere Nord SpA* (OV L 310, 22. lpp.), turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums".

29 Apstrīdētajā lēmumā Komisija izklāsta, ka metinātais režģis, ko ar jaunā valča palīdzību ražotu kā atsevišķu vienību, nav prece, uz kuru attiecas EOTKL, un ka līdz ar to atbalsts ir jāizvērtē saskaņā ar EK līguma noteikumiem. Tā norāda, ka paredzētā finanšu palīdzība veido valsts atbalstu.

30 Komisija uzskata, ka ieguldījumiem, kas paredzēti uzņēmuma konkurētspējas uzlabošanai un veco iekārtu nomaiņai, pēc būtības ir ekonomiski iemesli, kas tiek īstenoti jebkurā gadījumā un kas tādēļ neattaisno atbalsta piešķiršanu vides aizsardzībai. Ieguldījumu pozitīvā ietekme uz vides aizsardzību un darba apstākļiem

būtu jaunās iekārtas raksturīga iezīme. Komisija norāda — tā kā nepastāv obligāti vides aizsardzības standarti, kas paredzētu jauna valča uzstādīšanu, atbalstu nevar uzskatīt par jau atļautas shēmas piemērošanu individuālā gadījumā. Visbeidzot tā norāda — pat pieņemot, ka pastāvētu dominējošs vides aizsardzības mērķis, no ieguldījumu kopējām izmaksām nebija iespējams nošķirt to daļu, kas attiecās uz vides aizsardzību, kā to paredzēja 2001. gada pamatnostādnes.

31 Rezultātā Komisija paziņo, ka atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu un to nevar īstenot. Tā pieprasa, lai Itālijas Republika ievērotu šo lēmumu. Komisija izbeidz uzsākto procedūru par valsts atbalstu C 35/99 Itālija — *Ferriere Nord* (skat. iepriekš 20. punktu).

Process

32 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 31. jūlijā, *Ferriere* cēla šo prasību, pamatojoties uz EKL 230. panta ceturto daļu, EKL 235. pantu un EKL 288. panta otro daļu.

33 2001. gada 22. novembrī Itālijas Republika izteica lūgumu iestāties šajā tiesvedībā, atbalstot prasītāja izvirzītos prasījumus. Ar 2002. gada 14. janvāra rīkojumu pirmās paplašinātās palātas priekšsēdētājs atļāva Itālijas Republikai iestāties lietā.

34 Ar Pirmās instances tiesas 2003. gada 2. jūlija lēmumu (OV C 184, 32. lpp.) tiesnesis referents no 2003. gada 1. oktobra līdz 2004. gada 31. augustam darbojas ceturtajā paplašinātajā palātā, kurai attiecīgi tika nodota šī lieta.

35 Ar procesa organizatorisko pasākumu, ko lietas dalībniekiem paziņoja 2003. gada 28. oktobrī, Pirmās instances tiesa lūdza Komisiju un Itālijas Republiku iesniegt normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecās uz 1992. gadā atļauto atbalsta shēmu, un norādīt, ja tajos vēlāk ir izdarīti grozījumi. Tā arī lūdza prasītāju norādīt faktus, kuri, pēc tās uzskatiem, ļāva nošķirt ar vides aizsardzību saistīto ieguldījumu izmaksas.

36 2003. gada 26. novembrī nosūtot vēstules, lietas dalībnieki atbildēja uz Pirmās instances tiesas lūgumiem.

37 2004. gada 15. janvāra tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

Lietas dalībnieku prasījumi

38 *Ferriere* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt kaitējumu, ko tā ar savu lēmumu ir radījusi, ieskaitot likumiskos procentus saskaņā ar Itālijā piemērojamo likmi un naudas summu, kas aprēķināta, ņemot vērā naudas revalvāciju; aprēķinot abus elementus, tā lūdz izmantot atbalsta summu, sākot ar 1999. gada 26. aprīli;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

39 Itālijas Republika lūdz Pirmās instances tiesu atcelt Apstrīdēto lēmumu.

40 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par Apstrīdētā lēmuma likumību

41 Prasības pamatojumā *Ferriere* izvirzīja procesuālus pamatus un pamatus, kas attiecās uz lietas būtību.

Par procesu

42 Prasītājs izvirzīja sešus procesuālus pamatus, balstītus uz to, ka Komisija nebija tiesīga uzsākt atbalsta formālu izmeklēšanas procedūru, ka tā neievēroja procesuālos termiņus, kā arī tiesības uz aizstāvību, tiesiskās paļāvības principu, labas pārvaldības principu un pienākumu pamatot savu lēmumu.

Par pirmo procesuālo pamatu — ka Komisija nebija tiesīga uzsākt formālu atbalsta izmeklēšanas procedūru

— Lietas dalībnieku argumenti

43 *Ferriere* uzskata, ka Komisija — pirmoreiz 1999. gada 3. jūnijā un otrreiz 2000. gada 14. augustā — formālu izmeklēšanas procedūru uzsāka nelikumīgi, jo apstrīdētais atbalsts bija pasākums atļautas shēmas ietvaros. Komisijai pēc tam, kad tā bija noteikusi lietas atbilstību atļautiem nosacījumiem, to vajadzēja izbeigt, pamatojoties uz kļūdu. Uzsākot formālu procedūru tādos apstākļos, kādi ir šajā gadījumā, tika pārkāpti tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principi.

44 Itālijas Republika, kura apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi savas pilnvaras, uzsver — Komisijai bija tikai jāpieņem lēmums par paziņojumu, neizskatot to kā individuālu atbalstu.

45 Komisija apgalvo, ka tai bija pamats uzsākt formālu izmeklēšanas procedūru. Pirmkārt, tā uzsver, ka Itālijas iestādes, iesniedzot paziņojumu par atbalstu pēc autonomā reģiona Friuli-Venēcija Džūlija lūguma, neuzskatīja, ka šis atbalsts bija ietverts atļautajā shēmā, jo savā otrajā paziņojumā, kas datēts ar 2000. gada 25. jūliju, Itālijas valdība lūdza Komisiju izteikt viedokli par jauna atbalsta projektu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, un, tā kā Komisijai netika apgalvots, ka atbalsts sniegts atļautas shēmas ietvaros, tai nebija nekāda iemesla uzsākt citas izmeklēšanas procedūras. Otrkārt, Itālijas iestādes savā paziņojumā par atbalstu norādīja, ka neeksistēja obligāti standarti, pretēji tam, ko nosaka atļautā shēma. Komisija piebilst — pēc pārbaudes konstatējot, ka atbalsta projekts neietilpa atļautajā shēmā, tā šo atbalstu bija izvērtējusi saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

46 Netiek apstrīdēts, ka abi lēmumi uzsākt formālu izmeklēšanas procedūru Itālijas iestādēm tika darīti zināmi, attiecīgi, 1999. gada 3. jūnijā un 2000. gada 14. augustā.

47 No iepriekš 13. punktā minētās Komisijas 1992. gada 22. decembra vēstules, ar ko apstiprināta autonomā reģiona Friuli-Venēcija Džūlija ieplānotā atbalsta shēma vides aizsardzības nolūkos, izriet, ka Komisija to ir pieņēmusi uz EK līguma normu pamata, pamatojoties uz kurām Itālijas iestādes Komisijai bija paziņojušas apstrīdēto shēmu tā paša gada 23. janvārī, nevis uz EOTK līguma pamata.

48 Tāpat saskaņā ar Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 1. daļas noteikumiem, kas paredz, ka Komisija ir jāinformē par atbalsta projektiem, par kuriem tā uz EK līguma pamata jau ir pieņēmusi lēmumu, Itālijas iestādes 1999. gada 18. februārī paziņoja par vides aizsardzības atbalsta projektu, ko tās bija iecerējušas sniegt prasītājam. Norādei šajā paziņojumā, ka atbalsts ir piešķirts, piemērojot 1978. gada 3. jūnija reģionālo likumu Nr. 47, kurā izdarīti grozījumi ar 1992. gada 2. janvāra reģionālo likumu Nr. 2, kas "savā laikā ar pozitīvu rezultātu tika paziņots Eiropas Kopienai", nav nozīmes, jo atļauja tika dota uz EK līguma pamata, un, kā paredz iepriekš minētās Lēmuma Nr. 2496/96 normas, šādā gadījumā dalībvalstij ir jāpaziņo par projektu, kas ietilpst EOTK līguma piemērošanas jomā.

49 Izskatot šādu projektu, Komisija, ja tai ir šaubas par projekta atbilstību Lēmuma Nr. 2496/96 noteikumiem par Kopienas regulējumu valsts atbalstam tērauda rūpniecībā, var likumīgi, piemērojot šī lēmuma 6. panta 5. daļu, kas iepriekš minēta 5. punktā, uzsākt formālu procedūru, kā tā to izdarīja 1999. gada 3. jūnijā.

50 Tādējādi *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka Komisija pirmoreiz formālu procedūru uzsāka nelikumīgi.

51 Attiecībā uz otrās formālās procedūras uzsākšanu jāatceras — ja Komisija sastopas ar individuālu atbalstu, kas, kā tiek apgalvots, ir piešķirts atļautas shēmas ietvaros, tā nevar uzreiz izvērtēt tā atbilstību Līgumam. Pirms jebkādas procedūras uzsākšanas Komisijai ir jāpārbauda, vai atbalsts atbilst vispārējai shēmai un nosacījumiem, kas izvirzīti lēmumā par tā apstiprināšanu. Ja Komisija šādi nerīkojas, tā, apdraudot tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības principus, pārbaudīdama katru individuālo atbalstu, varētu atgriezties pie sava lēmuma, ar ko tā ir atļāvusi atbalsta shēmu, kas nozīmē, ka tā jau ir veikusi pārbaudi attiecībā uz EKL 87. pantu. Atbalsts, kuru piemērojot tiek stingri un paredzami ievēroti noteikumi, kas formulēti lēmumā par vispārējas shēmas apstiprināšanu, tiek uzskatīts par pastāvošu atbalstu, par ko nav jāziņo Komisijai un kas nav jāpārbauda saskaņā ar EKL 87. pantu (2002. gada 16. maija spriedums lietā C-321/99 P *ARAP* u.c./Komisija, *Recueil*, I-4287. lpp., 83. punkts, un tajā minētā judikatūra).

52 Šajā gadījumā, kad 2000. gada 25. jūlijā Itālijas iestādes atsauca pirmā paziņojuma daļu un apstiprināja to, kas attiecās uz atbalstu valča uzstādīšanai, kā tas minēts iepriekš 23. punktā, tās tieši lūdza Komisiju izteikt savu viedokli par atbalsta projekta saderību ar kopējo tirgu, piemērojot EKL 88. panta 3. punktu, kas attiecas uz jauniem atbalstiem, nevis pamatojoties uz EKL 88. panta 1. punktā paredzēto Komisijas pastāvīgo sadarbību ar dalībvalstīm attiecībā uz pastāvošiem atbalstiem.

53 Turklāt, kaut gan autonomā reģiona Friuli-Venēcija Džūlija 1999. gada 15. februāra vēstule kopā ar 1999. gada 18. februāra paziņojumu daļā, kas palika spēkā, atsaucās uz atļauto shēmu, Itālijas iestādes neapgalvoja, ka atbalsts attiecībā uz *Ferriere* ieguldījumiem būtu pasākums minētās shēmas ietvaros. Turklāt, kaut gan atļautā

shēma, kas minēta iepriekš 13. punktā, paredz ieguldījumus, kuru rezultātā tiek uzlabota vides aizsardzība vai darba apstākļi "saskaņā ar nozari regulējošu aktu jauniem noteikumiem", iepriekš minētā vēstule precizē, ka *Ferriere* nebija pakļauts obligātiem standartiem vai citiem juridiskiem pienākumiem, kas ļautu *primafacie* apšaubīt paziņotā projekta atbilstību atļautajai shēmai.

54 Šādos apstākļos nešķiet, ka Komisija būtu rīkojusies nelikumīgi, otrreiz uzsākot formālu procedūru, ņemot vērā 1999. gada 15. februāra vēstules neskaidro raksturu un faktu, ka Itālijas iestādes savā otrajā paziņojumā neapgalvoja, ka atbalsta piešķiršana *Ferriere* bija pasākums atļautās shēmas piemērošanas ietvaros, kad šīs pašas iestādes divreiz uzņēmās iniciatīvu nodot Komisijai izskatīšanai apstrīdētā atbalsta projektu, otrajā reizē, pamatojoties uz EKL 88. panta 3. punktu, paziņojot to kā jaunu atbalstu, par kura saderību ar kopējo tirgu tās 2000. gada 25. jūlija vēstulē nepārprotami lūdza Komisiju izteikt savu viedokli.

55 *Ferriere* un Itālijas Republikas atsaucēm uz iepriekš Tiesā izlemtām lietām *Italgrani* un *Tirrenia* (1994. gada 5. oktobra spriedums lietā C-47/91 Itālija/Komisija, saukta — *Italgrani*, *Recueil*, I-4635. lpp., un 2001. gada 9. oktobra spriedums lietā C-400/99 Itālija/Komisija, saukta — *Tirrenia*, *Recueil*, I-7303. lpp.) nav nozīmes. Šajās lietās Komisija formālu procedūru uzsāka pēc sūdzībām, un Itālijas valdība uzskatīja, ka iesaistītajiem uzņēmumiem piešķirtie atbalsti *Italgrani* gadījumā attiecās uz atļautu shēmu un *Tirrenia* gadījumā — uz sabiedrisko pakalpojumu līgumu saistībā ar pastāvošu atbalstu (skat. iepriekš minētos spriedumus *Italgrani*, 6. un 12. punkts, kā arī *Tirrenia*, 8., 24. un 25. punkts). Tiesa *Italgrani* spriedumā ir noteikusi — tas, ka Komisija apstrīd "individuālos atbalstus, kuri pilnībā atbilst lēmumam, ar ko ir atļauts atbalsts", apdraudēja tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principus (skat. iepriekš minēto spriedumu *Italgrani*, 24. punkts).

56 Tiesas argumentācija nav attiecināma uz šo gadījumu, kas attiecas uz individuālu atbalstu, kurš Komisijai paziņots kā jauns atbalsts, piemērojot EKL 88. panta 3. punktu.

57 Tādējādi no iepriekš minētā izriet — *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka formālā procedūra bija uzsākta nelikumīgi, ne arī ka ir noticis tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu pārkāpums. Līdz ar to pirmais pamats ir noraidāms.

Par otro procesuālo pamatu — ka Komisija neievēroja procesuālos termiņus

— Lietas dalībnieku argumenti

58 *Ferriere* uzskata, ka Komisija divos aspektos nokavēja valsts atbalsta gadījumiem paredzētos procesuālos termiņus. Pirmkārt, Komisija formālo procedūru ierosināja 1999. gada 3. jūnijā, t.i., vairāk nekā trīs mēnešus pēc paziņošanas, kaut gan, saskaņā ar tiesību aktiem un judikatūru, lēmums Komisijai bija jāpieņem divu mēnešu laikā pēc paziņojuma par atbalstu. Otrkārt, Komisija neesot ievērojusi 18 mēnešu termiņu, ko Regulas Nr. 659/99 7. panta 6. punkts paredz lēmuma izbeigt formālo procedūru pieņemšanai — pagāja 20 mēneši, pirms tika pieņemts Apstrīdētais lēmums. *Ferriere* piebilst — lai gan 18 mēnešu termiņš nav obligāts, to var pagarināt vienīgi Komisijai un iesaistītajai dalībvalstij vienojoties.

59 Itālijas Republika apgalvo, ka kavēšanās pieņemt Apstrīdēto lēmumu bija Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punkta pārkāpums un ka tā nebija akceptējusi termiņa

pagarināšanu formālas procedūras izpildei. Persona, kas iestājusies lietā, turklāt uzskata, ka Komisija nav ievērojusi lojālas sadarbības principu, Apstrīdētā lēmuma 3. pantā izbeidzot procedūru, kas, pamatojoties uz EOTK līgumu, uzsākta pēc 1999. gada 18. februāra paziņojuma iesniegšanas.

60 Komisija apgalvo — nav pamata uzskatīt, ka procedūra ir bijusi pārlieku ilga. Attiecībā uz formālas procedūras uzsākšanu tā piezīmē, ka pirmais paziņojums balstījies uz noteikumiem, kas izrādījušies neatbilstoši un kas tai nelika atbildēt parasti piemērojamo divu mēnešu termiņā, un ka Itālijas iestādes tai nebija paziņojušas par savu ieceri sniegt atbalstu. Attiecībā uz formālas izmeklēšanas procedūras ilgumu Komisija apgalvo, ka 18 mēnešu termiņš, kas minēts Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. daļā, nav imperatīvs. Turklāt Apstrīdētais lēmums, kas pieņemts 2001. gada 28. martā, attiecās uz otro lēmumu par formālas procedūras uzsākšanu, kas pieņemts 2000. gada 14. augustā, tādējādi procedūras faktiskais ilgums bija septiņi ar pusi mēneši.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

61 Attiecībā uz pirmo lēmumu uzsākt formālu procedūru jāievēro, ka atbilstošos noteikumus, kas attiecas uz paziņojumu, kas sniegts EOTK līguma ietvaros, ietver Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punkts, nevis, kā norāda lietas dalībnieki, Regulas Nr. 659/1999 4. panta 5. punkts, kurš attiecas uz otro paziņojumu.

62 Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punkts paredz 2 mēnešu termiņu, pēc kura notecēšanas, ja nav uzsākta formāla procedūra, paredzētos iecerētā atbalsta pasākumus var īstenot ar nosacījumu, ka dalībvalsts pirms tam par savu ieceri

informē Komisiju. Šī norma Komisijai nenosaka termiņu, pēc kura pieņemts lēmums nav spēkā, bet atbilstoši labas pārvaldības principam mudina Komisiju rīkoties rūpīgi un atļauj iesaistītajai dalībvalstij īstenot atbalsta pasākumus pēc divu mēnešu notecēšanas ar nosacījumu, ka tā par to iepriekš informē Komisiju (1973. gada 11. decembra spriedums lietā 120/73 *Lorenz, Recueil*, 1471. lpp., 6. punkts, un 1984. gada 20. marta spriedums lietā 84/82 Vācija/Komisija, *Recueil*, 1451. lpp., 11. punkts).

63 Nav šaubu, ka Itālijas iestādes neinformēja Komisiju par savu ieceri sniegt šo atbalstu. Persona, kas iestājusies lietā, nevar pamatoties uz to, ka tā nebija Komisijai devusi "termiņa pagarinājumu", jo šāds mehānisms Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punktā nebija paredzēts. Turklāt, ja Komisija, kas paziņojumu saņēma 1999. gada 25. februārī, neuzsāka formālu procedūru līdz 1999. gada 3. jūnijam, proti — nokavējot trīs mēnešus un deviņas dienas, šis termiņš, kura laikā Itālijas iestādes nesazinājās ar Komisiju atbilstu iepriekš minētā panta noteikumiem, šīs lietas apstākļos nešķiet pārmērīgs. Jebkurā gadījumā, no Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punkta noteikumiem neizriet, ka formāla procedūra, kas uzsākta vairāk nekā divus mēnešus pēc paziņošanas, šī fakta dēļ būtu jāatzīst par spēkā neesošu.

64 *Ferriere* līdz ar to nav pamata apgalvot, ka Apstrīdētais lēmums ir nelikumīgs, pamatojoties uz faktu, ka formāla procedūra tika uzsākta ar nokavēšanos.

65 Attiecībā uz laiku, kas Komisijai bija vajadzīgs Apstrīdētā lēmuma pieņemšanai, Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punkts, kas minēts iepriekš 4. punktā un ir piemērojams apstrīdētajam atbalsta pasākumam, paredz — Komisijai ir jācenšas pieņemt lēmumu 18 mēnešu laikā, skaitot no procesa uzsākšanas brīža, šo termiņu ir iespējams pagarināt, Komisijai un iesaistītajai dalībvalstij vienojoties.

66 Šajā lietā konkrētais termiņš ir piemērojams procedūrai, kas sekoja pēc otrā paziņojuma, kurš tika iesniegts, pamatojoties uz EK līgumu, nevis, kā to apgalvo prasītājs, procedūrai, kas sekoja pirmajam paziņojumam, kurš iesniegts, pamatojoties uz EOTK līgumu.

67 Apstrīdētais lēmums nepārprotami attiecas uz abiem līgumiem, kas minēti pirmajā paziņojumā, kurš, pamatojoties uz EOTK līgumu, sniegts 1999. gada 25. februārī, un ar tā 3. pantu ir izbeigta procedūra, kas bija uzsākta pēc šī paziņojuma. Tomēr pirmais paziņojums attiecībā uz tajā minētajiem EOTK atbalsta projektiem tika atsaukts ar 2000. gada 25. jūlija otro paziņojumu. Aizstājot iepriekšējo, otrais paziņojums apstiprināja apstrīdētā atbalsta nodošanu izskatīšanai Komisijā, šoreiz EK līguma ietvaros. Šajā sakarā Itālijas iestādes tiesas sēdē izskaidroja kvalifikācijas problēmas, kas saistītas ar iesaistīšanos lietā tādu metalurģijas uzņēmumu pusē kā prasītājs, kura darbība attiecas uz abiem līgumiem. Turklāt termiņa novērtēšanai, rēķinot no pirmā lēmuma par formālas procedūras uzsākšanu 1999. gada 3. jūnijā, bija jānotiek, ņemot vērā Lēmumu Nr. 2496/96. Taču tas nenosaka termiņu, kurā ir jāpieņem lēmums pēc formālas procedūras uzsākšanas.

68 Tāpēc minētās procedūras ilgums ir jāizvērtē, sākot no lēmuma pieņemšanas par formālas procedūras uzsākšanu 2000. gada 14. augustā, kas sekoja otrā atbalsta projekta paziņošanai, pamatojoties uz EK līgumu un ņemot vērā Regulas Nr. 659/1999 noteikumus.

69 Komisija Apstrīdēto lēmumu pieņēma 2001. gada 28. martā, proti — 7 mēnešus un 14 dienas pēc formālas procedūras uzsākšanas, tādējādi tika ievērots iepriekš 65. punktā minētais 18 mēnešu termiņš, kas ir aptuvens un ko iespējams pagarināt. Prasītājam tāpēc nav pamata apgalvot, ka Komisija ir nokavējusi termiņus, kas paredzēti Apstrīdētā lēmuma pieņemšanai. Jebkurā gadījumā, pieņemot, ka būtu jāņem vērā pirmā lēmuma par formālas procedūras uzsākšanu datums — 1999. gada

3. jūnijs, procedūras ilgums būtu nedaudz īsāks par 22 mēnešiem, kas nav pārmērīgs iepriekš minētā aptuvenā 18 mēnešu termiņa nokavējums (2003. gada 27. novembra spriedums lietā T-190/00 *Regione Siciliana*/Komisija, *Recueil*, II-5015. lpp., 139. punkts).

70 Tāpat nešķiet, ka Komisija šajā lietā nebūtu ievērojusi pienākumu lojāli sadarboties ar Itālijas Republiku, ņemot vērā uzņēmuma darbības divējādo dabu un tā grāmatvedības vienotību, divu secīgu paziņojumu — viena EOTK līguma ietvaros, vēlāk otra EK līguma ietvaros — iesniegšanu un Komisijas pienākumu pārbaudīt atbalsta saņēmēja darbību precīzu — EOTK vai EK — raksturu. Apstrīdētā lēmuma 3. pants, ar ko tika izbeigta formālā procedūra, kas bija uzsākta pēc paziņojuma EOTK ietvaros, šajā kontekstā ir tikai formāli nepieciešams noslēgums procedūrai, kura uzsākta 1999. gada 3. jūnijā.

71 Tādējādi no iepriekš minētā izriet — *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka Komisija nav ievērojusi procesuālos termiņus. Līdz ar to otrais pamats ir noraidāms.

Par trešo procesuālo pamatu — ka Komisija neievēroja tiesības uz aizstāvību

— Lietas dalībnieku argumenti

72 *Ferriere* apgalvo, ka Komisija, piemērojot abas pamatnostādnes valsts atbalstam vides aizsardzības nolūkos, nav ievērojusi tiesības uz aizstāvību. Faktiski, īstenojot formālo procedūru 1994. gada pamatnostādņu ietvaros, tā Apstrīdēto lēmumu

pieņēma, pamatojoties uz 2001. gada pamatnostādnēm, neuzaicinot Itālijas Republiku un ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes par jaunajām pamatnostādnēm.

73 Komisija apgalvo, ka valsts atbalsta pārbaudes procedūru ietvaros vienīgā persona, kam ir tiesības uz aizstāvību, ir dalībvalsts — lēmuma adresāts. Atbildētāja piebilst — prasītājs bija informēts par to, ka ir uzsākta formāla izmeklēšanas procedūra, un ir divreiz iesniedzis savas piezīmes, ko Komisija ir ņēmusi vērā; turklāt prasītājam bija iespēja iesniegt jaunas piezīmes pēc 2001. gada pamatnostādņu publicēšanas. Turklāt ar jaunajām pamatnostādnēm būtībā netika mainīti novērtējuma kritēriji.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

74 Vispirms ir jānorāda, ka *Ferriere* izvirzīto pamatu nevar izvērtēt no tiesību uz aizstāvību viedokļa, kas valsts atbalsta jomā ir tikai valstīm, bet gan ņemot vērā EKL 88. panta 2. punktā "ieinteresētajām pusēm" paredzētās tiesības iesniegt savas piezīmes šajā normā paredzētās procedūras laikā (2003. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 122.–125. punkts).

75 Ir skaidrs, ka 2001. gada pamatnostādņu publicēšanas brīdī ieinteresētās personas jau bija iesniegušas savas piezīmes, pamatojoties uz 1994. gada pamatnostādnēm. No 2001. gada pamatnostādnēm izriet, ka tās aizvieto 1994. gada pamatnostādnes un nosaka jaunu Komisijas pieeju, ņemot vērā vides aizsardzības koncepciju, noteikumu un politikas attīstību valsts un starptautiskā līmenī. Tomēr pieņemot, ka Komisija, kura uzskatīja, ka varēja likumīgi piemērot jaunās pamatnostādnes, lai pieņemtu Apstrīdēto lēmumu — jautājums, kas tiks izvērtētsturpmāk 134.–140. punktā, — tā,

lai neaizskartu ieinteresēto pušu procesuālās tiesības, nedrīkstēja pamatot savu lēmumu ar jaunajiem principiem, kas noteikti 2001. gada pamatnostādnēs, nepieprasot ieinteresēto pušu piezīmes.

76 No Apstrīdētā lēmuma izriet — Komisija atzina, ka atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, pamatojoties uz divu veidu iemesliem, proti — ka ieguldījumu galvenais mērķis bija ekonomiski apsvērumi (31. apsvērums), uzlabojumi vides aizsardzībā bija šo ieguldījumu blakusefekts (33. apsvērums) un ka ieguldījumu ietvaros nebija iespējams nodalīt papildu izmaksas, kas attiecās uz vides aizsardzības mērķi (32. apsvērums).

77 Principi, ko abas pamatnostādnes nosaka attiecībā uz šiem pamatiem, pēc būtības ir identiski, kā Komisija to norāda Apstrīdētā lēmuma 31. apsvērumā (zemsvītras piezīme Nr. 3). 2001. gada pamatnostādnes, kā arī 1994. gada pamatnostādnes paredz, ka tās ir jāpiemēro ieguldījumiem, kuru mērķis ir vides aizsardzība (1994. gada pamatnostādņu 3.2.1 punkts un 2001. gada pamatnostādņu 36. punkts, attiecīgi minēti iepriekš 6. un 10. punktā); 1994. gada pamatnostādnes noteikti izslēdz tāda atbalsta piešķiršanu, kas šķietami paredzēts vides aizsardzībai, bet faktiski ir paredzēts kā vispārēji ieguldījumi. Turklāt abas pamatnostādnes paredz vienādu atbalsta pasākumiem piemērojamu izmaksu aprēķināšanas kārtību (1994. gada pamatnostādņu 3.2.1 punkts un 2001. gada pamatnostādņu 37. punkts, attiecīgi minēti iepriekš 11. punktā).

78 Prasītājs tiesas sēdē apgalvoja — dažu aspektu svītrošanai no 2001. gada pamatnostādnēm bija īpaša ietekme attiecībā uz jaunajām iekārtām, kurām, saskaņā ar prasītāju, 1994. gada pamatnostādnes atļāva piešķirt atbalstu ar nosacījumu, ka tām ir labvēlīga ietekme uz vidi. Attiecībā uz to *Ferriere* savos dokumentos norāda — tā kā 1994. gada pamatnostādnes 3.2.1 punktā jaunu ieguldījumu vai ieguldījumos

veiktu izmaiņu gadījumā neietver pamata ieguldījumu izmaksas, kas paredzētas, lai radītu vai mainītu ražošanas kapacitāti, neuzlabojot situāciju no vides aizsardzības viedokļa, tas nozīmē pretējo — ka iespējams piešķirt atbalstu, kas paredzēts jaunām iekārtām, kurām ir labvēlīga ietekme uz vides aizsardzību.

79 Tomēr prasītāja piezīmes patiesībā attiecas uz 1994. gada pamatnostādņu 3.2.1 punktā paredzēto "pieļaujamo izmaksu" noteikšanu atbalsta pasākumam, kam "atbilst tikai papildu ieguldījumu izmaksas, kas vajadzīgas, lai sasniegtu vides aizsardzības mērķus". Pamatnostādnes, kas iepriekš minētas 6. punktā, precizē — "[t]ādējādi jaunu ieguldījumu vai tajos veiktu izmaiņu gadījumā ieguldījumu izmaksas, kas paredzētas, lai radītu vai mainītu ražošanas kapacitāti, neuzlabojot situāciju no vides aizsardzības viedokļa, nevar ņemt vērā". Nevar uzskatīt, ka 2001. gada pamatnostādņu noteikumi izdarītu grozījumus šajā normā. Faktiski, neskatoties uz to, vai ieguldījumi attiecas uz jaunu vai vecu iekārtu, atbalstu var piešķirt vienīgi attiecībā uz papildu izmaksām, kas saistītas ar vides aizsardzību. Pat ja 2001. gada pamatnostādnes neietver tādu pašu punktu kā 1994. gada pamatnostādnes, šis atbalsta atbilstības kritērijs paliek spēkā.

80 Tādējādi Komisija nav pamatojusies uz tādiem jauno pamatnostādņu novērtējuma principiem un kritērijiem, kas varētu būt mainījuši Komisijas analīzi attiecībā uz paziņoto atbalstu. Šādos apstākļos atkārtota konsultēšanās ar ieinteresētajām pusēm nebija vajadzīga. Prasītājam bija iespējams iesniegt savas piezīmes, kuru kopsavilkums atspoguļots Apstrīdētā lēmuma 13.–16. apsvērumā, par novērtēšanas principiem un kritērijiem, kas bija identiski abām pamatnostādnēm, uz kuru pamata Komisija minēto atbalstu atzina par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

81 Komisija līdz ar to savu lēmumu nepamatoja ar apsvērumiem, par kuriem prasītājs nevarēja iesniegt savas piezīmes, un tādējādi Komisija ievēroja EKL 88. panta 2. punkta noteikumus.

82 Tādējādi *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka nav ievērotas tiesības uz aizstāvību, kas šeit saprotamas kā procesuālās tiesības, ko EKL 88. panta 2. punkts piešķir "ieinteresētajām pusēm". Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto procesuālo pamatu — ka Komisija neievēroja tiesiskās paļāvības principu

— Lietas dalībnieku argumenti

83 *Ferriere* apgalvo, ka Komisija nav ievērojusi procesuālo tiesiskās paļāvības principu. Faktiski, tā kā Komisija nebija lūgusi Itālijas iestādes vai prasītāju iesniegt dokumentus, kas apliecinātu ieguldījumu vides aizsardzības mērķi, Komisija, pēc prasītāja domām, savā lēmumā nevarēja likumīgi norādīt, ka tai šajā sakarā nebija iesniegts neviens dokuments.

84 Itālijas Republika apgalvo — kritika, ko Komisija norāda savā lēmumā, saistībā ar to, ka nav iesniegti pierādījumi ieguldījumu vides aizsardzības mērķim, pārkāpj pierādīšanas pienākuma noteikumus, jo pārbaudes procedūrā par atbilstību līgumam, pretēji atļaujas procedūrai, pierādīšanas pienākums ir Komisijai.

85 Komisija apgalvo, ka tā nav pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu un ka Itālijas valdība un uzņēmums ar lēmumiem par formālas procedūras uzsākšanu bija nepārprotami aicināti iesniegt pierādījumus par ieguldījumu vides aizsardzības mērķi.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

86 Šim pamatam ir divas daļas, no kurām viena attiecas uz to, kādi materiāli Komisijai bija jāpieprasa no ieinteresētajām pusēm, un otra — uz pierādīšanas noteikumiem.

87 Pirmkārt, *Ferriere* pārmet Komisijai, ka tā ne uzņēmumam, ne Itālijas Republikai nepieprasīja iesniegt dokumentus attiecībā uz ieguldījumu vides aizsardzības mērķi, bet pēc tam savā lēmumā norādīja, ka tai par šo faktu nebija iesniegts neviens dokuments (30. apsvērums).

88 Prasītāja izvirzītais tiesiskās paļāvības princips paredz, ka Komisijai, veicot valsts atbalsta izmeklēšanas procedūru, ir jāņem vērā tiesiskā paļāvība, kas pusēm varēja rasties, pamatojoties uz norādījumiem, kas minēti lēmumā par formālas izmeklēšanas procedūras uzsākšanu (2001. gada 5. jūnija spriedums lietā T-6/99 *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi*/Komisija, *Recueil*, II-1523. lpp., 126. punkts), un ka līdz ar to Komisija savu galīgo lēmumu nevar pamatot ar tādu pierādījumu neesamību, kurus ieinteresētās puses, ņemot vērā minētos norādījumus, nevarēja uzskatīt par pienākumu tai sniegt.

89 No 1999. gada 3. jūnija lēmuma par formālas procedūras uzsākšanu, kas minēts iepriekš 20. punktā, izriet — Komisija šajā lēmumā apšauba, ka ieguldījumi ir paredzēti galvenokārt vides aizsardzības mērķim; tā šajā posmā novērtē, ka ieguldījumu ietekme konkrētajā jomā ir ļoti ierobežota un apgalvotie ieguvumi vides jomā drīzāk attiecas uz darba ņēmēju aizsardzību, ko neregulēja ne metalurģijas valsts atbalsta tiesības, ne 1994. gada pamatnostādnes. Komisija šajā

lēmumā tāpat atgādināja, ka atbalstu nevar piešķirt ieguldījumiem, kas vajadzīgi ekonomiskiem nolūkiem iekārtu nolietošanās dēļ.

90 2000. gada 14. augusta lēmumā par formālas procedūras uzsākšanu, kas iepriekš minēts 24. punktā, Komisija deva norādes attiecībā uz ieguldījumu sākotnējo novērtējumu no vides aizsardzības viedokļa. Tā norādīja — Itālijas iestādes nebija pierādījušas, ka valča iegādes galvenais mērķis bija uzlabot vides aizsardzību vai darba ņēmēju darba apstākļus un ka Komisijai turpretim šķita, ka *Ferriere* būtībā mēģina mainīt vai palielināt savu ražošanas kapacitāti, aprīkojot uzņēmumu ar īpaši efektīvām iekārtām. Komisija secināja, ka izmeklēšanas stadijā ieguldījumu ietekme uz darba apstākļiem un vidi tai šķita vienīgi šo ieguldījumu blakusefekts.

91 Šīs atkārtotās norādes bija pietiekami skaidras un precīzas, lai Itālijas iestādes un prasītājs saprastu, ka tos lūdz iesniegt visus dokumentus, kas ir būtiski, lai apliecinātu, ka par ieguldījumu galveno mērķi varētu uzskatīt vides aizsardzību. *Ferriere* sūdzība par tiesiskās paļāvības principa neievērošanu procesā tādējādi nav atbalstāma.

92 Otrkārt, *Ferriere* apgalvo, ka Komisija savu lēmumu ir balstījusi uz pieņēmumiem, neveicot konkrētu pārbaudi, kas bija tās pienākums. Itālijas Republika piebilst — Komisijai bija jāsniedz pierādījumi tam, ka ieguldījumiem nebija vides aizsardzības mērķa, un lēmumā ir pretēji vērsts pierādīšanas pienākums.

93 Kad Komisija nolemj uzsākt formālu procedūru, tā vēršas pie dalībvalsts un potenciālā atbalsta saņēmēja, lai tie varētu paziņot savus argumentus, kas pierāda, ka atbalsta projekts atbilst līguma piemērošanā paredzētiem izņēmumiem, jo formālas procedūras mērķis tieši ir Komisijai izskaidrot visus lietas apstākļus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu Vācija/Komisija, 13. punkts).

94 Lai gan Komisijai ir skaidri jāformulē savas šaubas par to, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, brīdī, kad tā uzsāk formālu procedūru, lai ļautu dalībvalstij un ieinteresētajām pusēm visiedarbīgāk kliedēt šīs šaubas, paliek spēkā tas, ka tieši atbalsta pieprasītājam ir jāatspēko minētās šaubas un jāpierāda, ka ieguldījumi atbilst atbalsta piešķiršanas noteikumiem (šajā sakarā skat. 2001. gada 22. marta spriedumu lietā C-17/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-2481. lpp., 41. un 45.–49. punkts). Tāpēc tas bija Itālijas Republikas un *Ferriere* pienākums — pierādīt, ka apstrīdētie ieguldījumi bija piemēroti atbalstam vides aizsardzības jomā un, jo īpaši, ka tiem bija vides aizsardzības mērķis, ko paredzēja abas piemērojamās pamatnostādnes (šajā sakarā skat. 1994. gada 14. septembra spriedumus lietās no C-278/92 līdz C-280/92 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-4103. lpp., 49. punkts, un 2002. gada 19. septembra spriedumu lietā C-113/00 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-7601. lpp., 70. punkts).

95 No lietas materiāliem un īpaši no Apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija, kas bija izteikusi savas šaubas par to, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, un saņēmusi ieinteresēto pušu un Itālijas Republikas piezīmes par minēto projektu, uzsāka precīzu analīzi un izmantoja iesniegtos pierādījumus savā novērtējumā, proti, 23.–36. apsvērumā, kā tas Komisijai bija jādara.

96 Tādējādi no iepriekš minētā izriet — *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka Komisija procesa gaitā nav nodrošinājusi tiesiskās paļāvības principa aizsardzību. Līdz ar to ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto procesuālo pamatu — ka Komisija pārkāpa labas pārvaldības principu

— Lietas dalībnieku argumenti

97 *Ferriere* apgalvo, ka Komisija, pieļaujot kļūdu, izvēloties attiecīgo juridisko pamatu, proti, EOTK līguma, vēlāk — EK līguma, un uzsākot formālu procedūru attiecībā uz atļautas shēmas piemērošanas pasākumu, pārkāpa labas pārvaldības principu.

98 Komisija apgalvo, ka tā nav pārkāpusi labas pārvaldības principu. Tā kā abi paziņojumi, kas sniegti vispirms uz EOTK līguma un pēc tam uz EK līguma pamata, bija iesniegti attiecībā uz metalurģijas uzņēmumu, kam nebija nošķirtas grāmatvedības, atbalsts tai bija jāpārbauda no abu līgumu viedokļa.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

99 No lietas materiāliem izriet, ka *Ferriere* ir metalurģijas uzņēmums, kas ražo preces, uz daļu no kurām attiecas EOTK līgums un uz citām — EK līgums; ka Itālijas iestādes vispirms paziņoja par atbalstu, kas attiecās uz EOTK līgumu; ka administratīvās procedūras laikā Itālijas Republika un *Ferriere* papildus norādīja, ka metinātais tērauda režģis, kura ražošanai bija plānots ieguldīt līdzekļus valcī, bija prece, uz ko attiecās nevis EOTK līgums, bet gan EK līgums; un ka jaunais paziņojums tika iesniegts, piemērojot EK līgumu. Persona, kas iestājusies lietā, šajā sakarā tiesas sēdē paskaidroja, ka lietā, kur uzņēmumi savu darbību veic abu līgumu piemērošanas jomā, bija grūti noteikt būtiskās tiesību normas.

100 Turklāt tāda metalurģijas uzņēmuma kā *Ferriere* lietā, kuram nav nodalītas grāmatvedības, Komisijai bija iemesls pārbaudīt, vai apstrīdētais atbalsts nenesa peļņu EOTK darbības ietvaros (iepriekš minētais spriedums lietā *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi*/Komisija, 74. un 125. punkts).

101 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka Komisija ir pieļāvusi minētos procesuālos pārkāpumus sakarā ar to, ka ieguldījumu saistība ar EOTK līgumu vai EK līgumu uzreiz nebija skaidra, ieplānotais atbalsts tika paziņots pakāpeniski attiecībā uz abiem līgumiem, un, jebkurā gadījumā, tās pienākums bija pārliecināties, ka atbalsts neveicina citas darbības, nekā tās, kurām tas piešķirts. Tas, ka Komisijai sava lēmuma pamatošanai vajadzēja noteikt juridisko pamatu, acīmredzami nebija labas pārvaldības principa pārkāpums.

102 Turklāt, raugoties stingri no procesuālā viedokļa, divu formālu procedūru uzsākšana šajā gadījumā nenorāda uz labas pārvaldības principa pārkāpumu, jo, kā norādīts atbildē uz pirmo pamatu (iepriekš minētais 50., 54. un 57. punkts), abas šīs procedūras tika likumīgi uzsāktas pēc Itālijas iestāžu paziņojumiem. Attiecībā uz *Ferriere* argumentu, ka labas pārvaldības princips tika pārkāpts, uzsākot formālu procedūru attiecībā uz atļautas shēmas piemērošanas pasākumu, tas ir jautājums par lietas būtību, ko var noskaidrot, ja, kā to uzskata prasītājs, apstrīdētais atbalsta pasākums bija šāds [atļautas shēmas piemērošanas] pasākums, un tas tiks izskatīts kopā ar pirmo pamatu pēc būtības (skat. turpmāk 116.–128. punktu).

103 Tādējādi no iepriekš minētā izriet — *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka Komisija nav ievērojusi labas pārvaldības principu. Līdz ar to piektais pamats ir jānoraida.

Par sesto procesuālo pamatu — ka Komisija neievēroja pienākumu pamatot savu lēmumu

— Lietas dalībnieku argumenti

104 *Ferriere* apgalvo, ka Komisija nav pietiekami motivējusi savu lēmumu, aprobežojoties ar norādi lēmuma 30. apsvērumā (zemsvītras piezīme Nr. 1), ka uz apstrīdēto iekārtu veidu neattiecās īpaši normatīvi ierobežojumi.

105 Komisija paskaidro, ka tai nebija citu iemeslu kā vien konstatētā standartu neesamība.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

106 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, EKL 253. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formalitāte, kas jānošķir no jautājuma par šīs argumentācijas pamatotību, kurš attiecas uz apstrīdētā akta likumību pēc būtības. Pamatojumam jābūt piemērotam apstrīdētā akta raksturam, un tam skaidrā un nepārprotamā veidā jāatspoguļo iestādes jeb akta autora argumentācija, kas ļautu ieinteresētajām pusēm iepazīties ar pieņemtā akta pamatojumu un kompetentai tiesai veikt savu kontroli. Jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāizvērtē ne tikai no gramatiskā viedokļa, bet arī visu attiecīgo jomu regulējošo tiesību aktu kontekstā (1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-350/88 *Delacre* u.c./Komisija, *Recueil*, I-395. lpp., 15. un 16. punkts, kā arī 2002. gada 19. septembra spriedums lietā C-114/00 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-7657. lpp., 62. un 63. punkts).

107 Ņemot vērā minēto judikatūru, nešķiet, ka Komisija šajā gadījumā neievēroja savu pienākumu pietiekami pamatot Apstrīdēto lēmumu.

108 Faktiski, Apstrīdētā lēmuma 1. apsvērumā ir minēta (zemsvītras piezīme Nr. 3) 1978. gada 3. jūnija reģionālā likuma Nr. 47 15. panta 1. daļa grozījumu redakcijā, kas iepriekš minēta 13. apsvērumā un kas paredz, ka atbalstu ieguldījumu veidā rūpniecības uzņēmumiem var piešķirt, lai tie varētu pieskaņot savas metodes vai iekārtas attiecīgās nozares likumdošanā noteiktiem jauniem standartiem. Apstrīdētā lēmuma 14. apsvērumā ir ņemtas vērā prasītāja piezīmes par to, ka pastāv obligāti drošības ierobežojumi, kam atbilst tā iekārtas, un šajā sakarā 30. apsvērumā (zemsvītras piezīme Nr. 1) ir konstatēts — pretēji tam, ko apgalvo sabiedrība, apstrīdēto iekārtu veidam nebija paredzēti īpaši normatīvi. Šis pamats, balstīts uz standartu trūkumu, kas attiektos uz *Ferriere* iekārtām, ir skaidri norādīts tiesību un faktu kontekstā, kas ļāva prasītajam izprast tā nozīmi.

109 *Ferriere* nav pamata apgalvot, ka Apstrīdētais lēmums ir neatbilstošs pamatojuma trūkuma dēļ. Līdz ar to sestais pamats ir jānoraida.

110 No iepriekš minētā izriet, ka visi seši procesuālie pamati ir pilnībā jānoraida.

Par lietas būtību

111 *Ferriere* savas prasības pamatošanai pēc būtības izvirza trīs pamatus, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, tā ieguldījumi bija pasākums atļautas shēmas ietvaros, nevis jauns

atbalsts; otrkārt, Apstrīdētais lēmums bija jāizvērtē, pamatojoties uz 1994. gada, nevis 2001. gada pamatnostādnēm; treškārt, tā ieguldījumiem bija vides aizsardzības mērķis, uz ko pamatojoties tas varēja saņemt atbalstu vides aizsardzībai.

Par pirmo pamatu pēc būtības — ka *Ferriere* ieguldījumi bija pasākums atļautas shēmas ietvaros, nevis jauns atbalsts

— Lietas dalībnieku argumenti

112 *Ferriere* apgalvo, ka tā ieguldījumi attiecās uz reģionālo shēmu, ko Komisija bija apstiprinājusi 1992. gadā, un bija tikai pasākums tās īstenošanai, tātad Komisija ar Apstrīdēto lēmumu neievēroja pati savu lēmumu, ar ko bija devusi atļauju.

113 Komisija bija kļūdaini interpretējusi atbalsta shēmu, kas bija apstiprināta 1992. gadā — saskaņošana ar "likumdošanā noteiktiem standartiem" neparedz saskaņošanu ar "obligātiem vides aizsardzības standartiem", bet pieļauj saskaņošanu ar standartiem, kas ir tikai indikatīvi un līdz ar to nav saistoši. Tāda interpretācija atbilst 1994. gada un 2001. gada pamatnostādņu filozofijai, kas ietver šādu atbalsta indikatīvu raksturu. Turklāt 2001. gada pamatnostādnes paredz, ka var atļaut atbalstu ieguldījumiem, kas tiek veikti gadījumā, ja nav obligātu standartu. Turklāt valsts un Kopienas noteikumi ietver vides aizsardzības standartus, kas attiecas uz piesārņojuma emisiju vai skaņas piesārņojumu, un standartus, kas paredz darba apstākļu uzlabošanu un kas tika ņemti vērā, prasītājam uzstādot jaunas iekārtas.

114 Itālijas Republika apgalvo, ka apstrīdētais atbalsts attiecās uz 1992. gadā atļauto shēmu. Komisija turklāt 1998. gadā bija atļāvusi refinansēšanu ar noteikumiem, kas, arī izrietot no 1994. un 2001. gada pamatnostādnēm, liecina, ka atbalsta piešķiršana nav pakārtota obligātiem standartiem. Tāpēc Komisija atļauto shēmu bija interpretējusi kļūdaini.

115 Komisija apgalvo, ka apstrīdētais atbalsts neatbilst 1992. gadā atļautajai shēmai. Shēmā tiesībām uz atbalstu ir noteikts nosacījums, ka minētajiem ieguldījumiem ir jābūt paredzētiem, lai piemērotos jauniem standartiem konkrētajā nozarē. Saskaņā ar Komisiju, iepriekšējās *Ferriere* iekārtas atbilda spēkā esošajiem standartiem un jaunajai iekārtai nebija nekāda sakara ar jaunu standartu stāšanos spēkā. Prasītāja minētie standarti nebija ne jauni, ne saistoši, un šajā lietā tie tiek minēti pirmoreiz. Atbildētāja piebilst, ka darba apstākļu uzlabošana un drošības un higiēnas nolūkā veiktie pasākumi rūpnīcu iekšienē neattiecas uz vides aizsardzību.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

116 Jautājums par to, vai apstrīdētais atbalsts ir 1992. gada atļautās shēmas piemērošanas pasākums vai jauns atbalsts, ir atkarīgs no tās normas interpretācijas, uz kuras pamata pieņemta šī shēma, kas ir minēta iepriekš 13. punktā, un saskaņā ar kuru atbalsts ieguldījumiem ir atbilstošs, ja tā mērķis ir radīt uzlabojumus no vides aizsardzības vai darba apstākļu viedokļa un tas sniegts "saskaņā ar nozari regulējošu aktu jauniem standartiem".

117 No tiem pašiem iepriekš minētās normas nosacījumiem arī izriet, ka standarti jāpiemēro tā uzņēmuma darbības nozarē, kurš pretendē uz atbalstu vai to saņem,

standarti jāievieš no jauna un ieguldījumiem jānodrošina iekārtu atbilstība minētajiem standartiem, lai konkrētie ieguldījumi būtu piemēroti atbalstam.

118 Šo interpretāciju apstiprina apstākļi, kuros tika ieviests nosacījums par jaunu standartu ieviešanu atbalsta shēmas projekta pārbaudes procedūras laikā. No Komisijas divām vēstulēm Itālijas pastāvīgajai pārstāvniecībai izriet, ka Komisija pirmajā vēstulē, kas datēta ar 1992. gada 21. maiju, bija jautājusi, vai saskaņā ar ieplānoto normu valsts atbalsta piešķiršana bija veikta ar nosacījumu panākt saskaņotību ar jauniem normatīviem standartiem, un otrajā vēstulē, kas datēta ar 1992. gada 9. septembri, tā viennozīmīgi norāda, ka "atbalstam ir [jābūt] paredzētam, lai veicinātu uzņēmumu piemērošanos jaunajiem pienākumiem, ko attiecībā uz piesārņojuma samazināšanu tiem uzliek valsts vara".

119 Kad Komisija ar 1998. gada 18. septembra vēstuli deva piekrišanu 1992. gada atļautās shēmas refinansēšanai, šajā noteikumā netika izdarīti nekādi grozījumi, īpaši attiecībā uz nosacījumu par atbilstību jauniem standartiem. Atļautās shēmas kopsavilkumu, ko satur šī vēstule, nevar interpretēt kā minētā režīma grozījumus. Starp citu, Itālijas Republika un Komisija, atbildot Pirmās instances tiesai, kas minēts iepriekš 36. punktā, ir norādījušas, ka 1998. gada uzsāktā procedūra attiecās tikai uz atļautās shēmas refinansēšanu, neietekmējot tās saturu vai apjomu.

120 Taču *Ferriere* lūgumā sniegt atbalstu, kas adresēts autonomajam reģionam Friuli-Venēcija Džūlija un datēts ar 1997. gada 26. martu, nav minēts neviens standarts, kura ievērošanai iekārtas bija vajadzīgas. Turklāt reģiona 1999. gada 15. februāra vēstule kopā ar Itālijas iestāžu 1999. gada 18. februāra paziņojumu, kas minēts iepriekš 53. un 54. punktā, skaidri norāda, ka nepastāv nekādi obligāti standarti vai

citi juridiski pienākumi, kuriem uzņēmums būtu pakļauts, un piebilst, ka ieguldījumi, kas veikti, lai uzlabotu ražošanu no vides aizsardzības viedokļa, bija ārpus Kopienas regulējuma. Turklāt, kā konstatēts iepriekš 53. un 54. punktā, Itālijas iestādes, iesniedzot otro paziņojumu, neapgalvoja, ka *Ferriere* piešķirtais atbalsts bija atļautās shēmas piemērošanas pasākums.

121 Jāatzīst, ka administratīvās procedūras laikā *Ferriere* 2000. gada 13. novembra vēstulē, kas minēta iepriekš 25. punktā, nenorādot tiesisko pamatu, atsaucās uz spēkā esošajos tiesību aktos paredzētiem "drošības normatīviem", precizējot, ka tie turklāt atbilda Padomes 1996. gada 24. septembra Direktīvas 96/61/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 26. lpp.) norādījumiem, kas valsts tiesībās tika transponēti ar likumdošanas noteikumu Nr. 372 1999. gada 4. augustā, proti, datumā pēc lūguma sniegt atbalstu un 1999. gada februāra paziņojuma. Taču šie dokumenti, kas paši nesatur nekādus skaitļus un aprobežojas ar ieteikumu formulējumu saistībā ar atļauju izdošanu rūpniecības iekārtu jomā, neattiecas uz jautājumu, kas saistīts ar atbalstu šajā lietā.

122 Savā pieteikumā *Ferriere* atsaucas arī uz Padomes 1986. gada 12. maija Direktīvu 86/188/EEK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar troksni darbā (OV L 137, 28. lpp.), kura Itālijā transponēta ar 1991. gada 15. augusta likumdošanas noteikumu Nr. 277, un zemsvītras piezīmē min dažādus valsts un Kopienas tiesību aktus, kas nosaka normatīvus, kuriem atbilst ieguldījumi. Prasītājs kā Kopienas tiesības min Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem (OVL 377, 20. lpp.), kurā izdarīti grozījumi ar Padomes 1994. gada 27. jūnija Direktīvu 94/31/EK (OV L 168, 28. lpp.) un kas Itālijā transponēta ar 1997. gada 5. februāra likumdošanas noteikumu Nr. 22. Tas min arī valsts tiesību aktus, proti, Republikas prezidenta 1988. gada 24. maija lēmumu Nr. 203 par dūmu un putekļu emisiju, 1995. gada 26. oktobra likumu Nr. 447 par skaņas piesārņojumu ārpus rūpniecības iekārtām, ka arī noteikumus tā piemērošanai, Ministru Padomes prezidenta 1997. gada 14. novembra piemērošanas lēmumu Nr. 675900.

123 Tomēr, neskatoties uz to, ka datumā, kurā tika lūgts atbalsts — 1997. gada 26. martā, šie priekšraksti lielākoties nebija jauni, *Ferriere* ne administratīvās procedūras ietvaros, ne arī šajā Tiesā nav identificējis standartus, ko paredz šie noteikumi un kuriem ar ieguldījumu palīdzību bija jāpielāgo rūpniecības iekārtas. Tā kā šāda informācija netika sniegta un tādēļ to nevarēja ņemt vērā, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, uz to nevar atsaukties, apstrīdot lēmuma likumību (1986. gada 10. jūlija spriedums lietā 234/84 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2263. lpp., 11. un 16. punkts). Turklāt attiecībā uz minētajām Kopienu tiesībām, pirmkārt, ir redzams, ka Direktīvas 86/188/EEK mērķis ir darba ņēmēju, kas pakļauti dažāda līmeņa trokšņa iedarbībai darbā, informēšana, aizsardzība un medicīniskā pārbaude un tā neparedz standartus, kas jāievēro uzņēmumiem. Otrkārt, no lietas materiāliem neizriet, ka *Ferriere* ražotu bīstamos atkritumus, kas minēti Direktīvā 91/689, uz kuriem līdz ar to attiecas šīs direktīvas noteikumi.

124 Tātad jākonstatē, ka *Ferriere* ne administratīvās procedūras laikā, ne procesa laikā Pirmās instances tiesā nevarēja precīzi norādīt, kādiem jauniem standartiem, kas piemērojami tā darbības nozarē, atbilst ieguldījumi. Argumenti, kas pamatoti ar Kopienu tiesību un valsts tiesību noteikumiem, kas nav jauni vai kuriem nav saistības ar apstrīdētā atbalsta piešķiršanu, ir daļēji nepieņemami, jo pirmo reizi iesniegti tikai Tiesā, un daļēji nepamatoti, jo tiem nav sakara ar ieguldījumiem šajā lietā. Tādējādi jāsecina, ka *Ferriere* nav pierādījis saistību starp ieguldījumiem un savas darbības nozari regulējošiem jauniem standartiem.

125 Līdz ar to nav jāizvērtē, vai atļautajā atbalsta shēmā minētie standarti ir obligāti vai indikatīvi, ne arī pētīt, vai pēc tam, kad septiņdesmitajos gados ekspluatācijā nodota iekārta, kas jānomaina, ir pieņemti kādi jauni standarti, kā to apgalvo *Ferriere*; prasītājs nav varējis precizēt standartus, kuriem tas ir vēlējies pielāgot savu iekārtu. Tāpat šeit nav nozīmes argumentam, saskaņā ar kuru 1994. gada un 2001. gada pamatnostādnes ļauj piešķirt atbalstu stimulējošiem mērķiem, nepastāvot obligātiem standartiem, vai gadījumā, ja ieguldījumi pārsniedz standartus, kas jāievēro, jo

atļautās shēmas noteikumi paredz — lai ieguldījumi varētu pretendēt uz atbalstu, tie jāparedz, lai pielāgotu iekārtas jauniem un tieši konkrētajā nozarē piemērojamiem standartiem.

126 No iepriekš minētā izriet — Komisija ir pareizi novērtējusi, ka apstrīdēto atbalstu nevarēja uzskatīt par atļautās shēmas piemērošanas pasākumu, bet ka tas bija jauns atbalsts.

127 No tā papildus izriet, ka *Ferriere* arguments, kas iepriekš minēts 102. punktā — ka Komisija, uzsākot formālu procedūru attiecībā uz atļautas shēmas piemērošanas pasākumu, ir pārkāpusi labas pārvaldības principu, — vairs nav spēkā.

128 Līdz ar to pirmais pamats pēc būtības ir jānoraida.

Par otro pamatu pēc lietas būtības — ka Apstrīdētais lēmums bija jāizvērtē, pamatojoties uz 1994. gada, nevis 2001. gada pamatnostādnēm

— Lietas dalībnieku argumenti

129 *Ferriere* apgalvo, ka ieguldījumi bija jāizvērtē, vadoties pēc 1994. gada pamatnostādnēm. Apstrīdētais lēmums bija balstīts uz nepareizu juridisko pamatu. Atbalsts

bija jāizvērtē, balstoties uz kritērijiem, kas paredzēti 1994. gada pamatnostādnēs, nevis atsaucoties uz tiem, kas paredzēti 2001. gada pamatnostādnēs. Arī šajā ziņā Komisija neesot ievērojusi tiesiskās paļāvības principu.

130 Prasītājs uztur prasību par to, ka Komisija ir nelikumīgi interpretējusi 2001. gada pamatnostādņu 82. punktu (iepriekš minēts 12. punktā). Saskaņā ar *Ferriere*, jaunās pamatnostādnes nevarēja piemērot atbalstam, par ko jau bija iesniegts paziņojums un attiecībā uz kuru vēl nebija uzsākta formāla procedūra.

131 Itālijas Republika uzskata, ka atbalsts bija jāizvērtē, ņemot vērā 1994. gada pamatnostādnes, kas bija spēkā 1998. gada 8. oktobrī, kad tika piešķirts atbalsts, nevis saskaņā ar tiesībām, kas bija spēkā Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī.

132 Komisija apgalvo, ka atbalsta projekts no 2001. gada pamatnostādņu viedokļa nebija saderīgs ar kopējo tirgu un to vairs nevarēja atļaut, pamatojoties uz 1994. gada pamatnostādnēm.

133 Atbildētāja turklāt apgalvo, ka iebildums par 2001. gada pamatnostādņu 82. punkta nelikumību netika norādīts prasības pieteikumā un tāpēc ir nepieļaujams saskaņā ar Pirmās instances tiesas procesa Reglamenta 48. panta 2. daļas noteikumiem. Jebkurā gadījumā tā uzskata, ka 82. punkts tikai paredz tūlītēju jaunā režīma piemērošanu saskaņā ar vispārējiem principiem par likumu piemērošanu laikā, kas nekādā ziņā nepārkāpj tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

134 Atbalsta projekta, kas attiecas uz vides aizsardzību, saderība ar kopējo tirgu ir jāizvērtē saskaņā ar EKL 6. un 87. panta normām un atsaucoties uz Kopienas pamatnostādnēm, ko Komisija ir iepriekš pieņēmusi šādas izvērtēšanas nolūkam. Pamatnostādnes un paziņojumi, ko Komisija pieņem valsts atbalsta kontroles jomā, tai ir saistoši tādā mērā, ciktāl tie neatkāpjas no Līguma normām un ciktāl tos akceptē dalībvalstis (2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8031. lpp., 53. punkts). Līdz ar to ieinteresētās puses var pamatoties uz pamatnostādnēm un Tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, ir ievērojusi noteikumus, ko tā pati ir noteikusi (2002. gada 30. janvāra spriedums lietā T-35/99 *Keller* un *Keller Meccanica*/Komisija, *Recueil*, II-261. lpp., 74. un 77. punkts).

135 Šajā lietā vispirms ir ieteicams noskaidrot, kuras Kopienas pamatnostādnes valsts atbalstam vides aizsardzībā Komisijai bija jāpiemēro, pieņemot lēmumu.

136 Iebildums par nelikumību, kas ir skaidri norādīts atbildē, ir pieņemams, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, jo tas ir papildinājums, minēts replikas 12.–18. punktā, pamatam, kas netieši norādīts prasības pieteikuma 54. punktā (šajā sakarā skat. 1998. gada 17. jūlija spriedumu lietā T-118/96 *Thai Bicycle*/Padome, *Recueil*, II-2991. lpp., 142. punkts).

137 No 2001. gada pamatnostādņu 81. un 82. punkta (skat. iepriekš 12. punktu) izriet, ka tās stājās spēkā to publicēšanas dienā 2001. gada 3. februārī un ka Komisijai to

normas bija jāpiemēro visu paziņoto atbalstu projektiem arī tad, ja tie bija paziņoti pirms publicēšanas. Pretēji prasītāja interpretācijai, jauno pamatnostādņu tūlītējai piemērošanai nav noteikti ierobežojumi un tā nav izslēgta tādā gadījumā kā šis, kad ir uzsākta formāla procedūra.

138 Pirmkārt, 81. un 82. punktā minētais, ko ir ietekmējuši EKL 254. panta 2. punkta noteikumi par Padomes un Komisijas regulu un direktīvu spēkā stāšanos, izriet no principa, ka gadījumā, ja nav izņēmuma, iestāžu akti ir tūlītēji piemērojami (1986. gada 10. jūlija spriedums lietā 270/84 *Licata/CES*, *Recueil*, 2305. lpp., 31. punkts, un 1997. gada 2. oktobra spriedums lietā C-122/96 *Saldanha* un *MTS*, *Recueil*, 5325. lpp., 12.–14. punkts).

139 Otrkārt, tiesiskās paļāvības princips šajā gadījumā nav minēts vietā, jo tas tāpat kā tiesiskās drošības princips attiecas uz situācijām, kas ir pastāvējušas pirms jaunu normu spēkā stāšanās (1993. gada 15. jūlija spriedums lietā C-34/92 *Grusa Fleisch*, *Recueil*, 4147. lpp., 22. punkts). Taču *Ferriere* neatrodas šādā situācijā, bet drīzāk pagaidu situācijā, kad dalībvalsts ir paziņojusi par jauna atbalsta projektu Komisijai, lūdzot to pārbaudīt projekta atbilstību Kopienu tiesību aktiem, bet atbalsta piešķiršanas pasākums ir atkarīgs no šīs pārbaudes iznākuma. Turklāt, tā kā jebkurā gadījumā abas pamatnostādnes pēc būtības ir vienādas, kā tas ir konstatēts iepriekš (skat. iepriekš 77. punktu), prasītāja tiesisko paļāvību nevarēja ietekmēt.

140 Apstrīdētais lēmums tātad ir likumīgi pieņemts, piemērojot 2001. gada pamatnostādnes, kas stājās spēkā 2001. gada 3. februārī.

Par trešo pamatu pēc lietas būtības — ka *Ferriere* ieguldījumiem bija vides aizsardzības mērķis, uz kuru pamatojoties tas varēja saņemt atbalstu vides aizsardzībai

— Lietas dalībnieku argumenti

141 *Ferriere* apgalvo, ka ieguldījumi, ko tas veica, atbilda atbalstam, kas paredzēts vides aizsardzībai. Faktiski tas atbilda Kopienas politikas mērķiem attiecībā uz vidi, kas noteikti EKL 174. pantā, un bija saskaņā ar Kopienu direktīvu un rekomendāciju noteikumiem. Ieguldījumu rezultātā radās uzlabojumi, īpaši attiecībā uz atmosfēras piesārņojumu, bīstamo atkritumu iznīcināšanu, skaņas piesārņojumu un darba apstākļiem, no kuriem pēdējie divi aspekti bija skaidri minēti atļautās shēmas nosacījumos.

142 Prasītājs arī apgalvo, ka kopējo izmaksu ietvaros bija iespējams nošķirt izmaksas, kas attiecās uz vides aizsardzību; reģions bija novērtējis, ka tie bija 11 miljardi Itālijas liru no ieguldījumu 20 miljardu kopsummas.

143 Komisija neesot ievērojusi projekta vides aizsardzības mērķi un patvaļīgi novērtējusi, ka dominēja ieguldījumu ekonomiskais nolūks, lai gan jaunās metodes mērķis bija tieši padarīt ražošanas sistēmu videi nekaitīgu. Prasītājs precizē — ir tikai loģiski, ka jaunā iekārta no ekonomiskā viedokļa bija efektīvāka nekā vecā; vecais valcis no funkcionālā un tehniskā viedokļa joprojām darbojās pavisam apmierinoši, un to nomainīja ar jaunām iekārtām, lai novērstu veco metožu videi radītos riskus.

144 Itālijas Republika apgalvo, ka vajadzību veikt apstrīdētos ieguldījumus galvenokārt noteica ar vides aizsardzību saistīti iemesli.

145 Komisija apgalvo, ka šajā lietā atbalsts nebija attaisnojams, jo ieguldījumi katrā ziņā bija veikti nolūkā, kas nebija saistīts ar vides aizsardzību; skaņas un piesārņojuma samazināšana bija loģiskas un vajadzīgas sekas izvēlei, kam galvenokārt un nenovēršami bija ekonomiskas un tehnoloģiskas dabas iemesli. Turklāt nebija iespējams nošķirt papildu izmaksas, kas saistītas ar vides aizsardzību. Komisija piebilst, ka pirmajā reizē, piezīmju iesniegšanas stadijā, iesniegtie dokumenti, pieņemot, ka tie ir pieļaujami, nevar ietekmēt Apstrīdētā lēmuma likumību, kas tika pieņemts, pamatojoties uz faktiem, kuri tika noskaidroti administratīvās procedūras gaitā.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

146 Komisija ir atzinusi atbalstu par nesaderīgu ar kopējo tirgu, pamatojoties uz iepriekš 30. punktā minētajiem pamatiem, saskaņā ar kuriem ieguldījumiem, kas bija paredzēti, lai nomainītu vecās iekārtas ar jaunām, nebija vides aizsardzības mērķis, bet tie bija veikti ekonomisku un rūpniecisku mērķu labā, kam nevarēja piešķirt atbalstu, pamatojoties uz vides aizsardzību. Tā turklāt uzskatīja, ka uzlabojumi vides aizsardzības jomā bija tik cieši saistīti ar ražošanu, ka kopējo ieguldījumu ietvaros nebija iespējams nošķirt izmaksu daļu, kas attiecās uz vides aizsardzību (lēmuma 29. un 31.–33. apsvērums).

147 Kopienu noteikumu priekšrocības valsts atbalstam vides aizsardzībā ir atkarīgas no ieguldījumu nolūka, kuram atbalsta pasākums pieprasīts. 2001. gada pamatnostādnes (36. un 37. punkts, kas iepriekš minēts 6. punktā), kas šajā ziņā ir identiskas 1994. gada pamatnostādnēm (3.2.1 punkts, iepriekš minēts 6. punktā), ir minēti

ieguldījumi, kas paredzēti, lai samazinātu vai novērstu piesārņojumu un kaitējumu vai pielāgotu ražošanas metodes, un tajā noteikts, ka atbalstu var piešķirt tikai papildu ieguldījumu izmaksām, kas saistītas ar vides aizsardzību. Lai ieguldījums, kas galvenokārt balstīts uz ekonomiskiem apsvērumiem, atbilstu atbalstam vides aizsardzībai, šie apsvērumi paši par sevi nav pietiekams pamats, lai attaisnotu ieguldījumus izvēlētajā veidā.

148 No 2001. gada pamatnostādņu sistēmas, kas šajā ziņā ir identiska 1994. gada pamatnostādnēm, izriet, ka atbalstu nevar piešķirt visiem ieguldījumiem, kas piemēro iekārtas obligātiem vai brīvprātīgiem, valsts vai Kopienas standartiem, ja tie pārsniedz šos standartus vai tiek īstenoti gadījumā, kad nav šādu standartu, bet tikai ieguldījumiem, kuru galvenais mērķis ir sasniegt rezultātu vides aizsardzības jomā.

149 Komisijai tāpēc bija tiesības atzīt projektu, ciktāl tas neatbilda šai prasībai, par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

150 Līdz ar to faktam, ka prasītājs apgalvo — ieguldījumi, ko tas veica, radīja uzlabojumus no vides aizsardzības viedokļa, — kā arī faktam, ka Apstrīdētajā lēmumā nebija ņemts vērā ieguldījumu izdevīgums no vides aizsardzības vai darba ņēmēju veselības un drošības viedokļa, nav nozīmes.

151 Protams, pastāv iespēja, ka projekta nolūks var būt uzlabot ekonomisko ražību un vienlaikus arī vides aizsardzību, tomēr to, ka pastāv otrais no minētajiem mērķiem, nevar izsecināt tikai no tā, ka jaunajai iekārtai ir mazāk negatīva ietekme uz vidi nekā vecajai iekārtai, kas var būt tikai blakusefekts ekonomiskā nolūkā vai sakarā ar nolietoto iekārtu atjaunošanu veiktai tehnoloģijas maiņai. Lai tādā gadījumā

ieguldījumiem, kam tiek sniegts atbalsts, varētu akceptēt daļēju vides aizsardzības mērķi, jānoskaidro, vai tādu pašu ekonomisko rezultātu varētu sasniegt, izmantojot lētākas, bet no vides aizsardzības viedokļa kaitīgākas iekārtas.

152 Tāpēc jautājums nav par to, vai ieguldījumi rada uzlabojumus no vides aizsardzības viedokļa un vai tie pārsniedz pastāvošus vides aizsardzības standartus, bet, galvenokārt, vai ieguldījumi tiek īstenoti, lai radītu šādus uzlabojumus.

153 Šajā ziņā prasītājs apgalvo, ka jaunās metodes mērķis bija padarīt ražošanas procesu videi nekaitīgu, kā tas sīki aprakstīts 1997. gada 26. marta atbalsta lūguma B un C pielikumā. Minētie dokumenti apliecina tehnoloģiju attīstību, ko nodrošina metināta tērauda režģa jaunā, pilnībā automātiskā ražošanas metode, kuras rezultātā tiek samazināts iekārtu raditais troksnis un novērsta putekļu emisija. Tie līdz ar to apstiprina šādas iekārtas vajadzību no ekonomiskā un rūpniecības viedokļa — vajadzību, kas ir pietiekama, lai attaisnotu lēmumu veikt ieguldījumus.

154 *Ferriere* arī uzsver — laikā, kad tika pieņemts lēmums nomainīt veco iekārtu, lai nodrošinātu jaunu tehniku, kas novērstu vecās metodes kaitīgo ietekmi uz vidi, vecā iekārta joprojām darbojās pavisam apmierinoši. Šajā ziņā dokumenti, kas tika iesniegti pirmajā reizē kopā ar atbildi un kas līdz ar to nebija paziņoti Komisijai administratīvās procedūras ietvaros, nevar ietekmēt Apstrīdētā lēmuma likumību (skat. iepriekš minēto spriedumu Beļģija/Komisija, 16. punkts). Starp citu, šie dokumenti turklāt liecina, ka minētais uzņēmums 1993. un 1994. gadā plānoja iegādāties jaunas, modernas iekārtas. Turklāt fakts, ko Komisija šķietami uzskata par pieņemamu Apstrīdētā lēmuma 29. punktā — ka jaunais valcis nepalielināja ražošanas kapacitāti, — nepierāda, ka ieguldījumiem bija vides aizsardzības mērķis.

155 Galu galā šķiet, ka *Ferriere* lietoja vairāk nekā 25 gadus vecas iekārtas, ko tas vēlējās nomainīt ar jaunām iekārtām, pielietojot tehnoloģiski jaunas metodes, kas ietvēra modernām iekārtām raksturīgus rezultātus vides aizsardzības jomā. Tādēļ jāsecina, ka ieguldījumi tika veikti, lai īstenotu uzņēmuma lēmumu modernizēt ražošanas iekārtas, un ka tos jebkurā gadījumā veiktu šādā veidā.

156 Tātad Komisija nav pieļāvusi kļūdu novērtējumā, uzskatot, ka netika konstatēts ieguldījumu patiesi ar vides aizsardzību saistīts mērķis. Komisija bija tiesīga uzskatīt, ka ieguldījumu rezultātā veiktie uzlabojumi vides aizsardzības jomā bija modernās iekārtas raksturīga iezīme. Komisijas novērtējums šajā ziņā nav patvaļīgs. Turklāt ieguldījumu radītie uzlabojumi attiecībā uz darba apstākļiem nav pretrunā prasītāja izvirzītajiem pamatiem, jo saskaņā ar 2001. gada pamatnostādņu 6. punktu minētās pamatnostādnes neattiecas uz darbībām, kuru mērķis ir drošība un higiēna.

157 Otrkārt, neskatoties uz atzinumu, ka ieguldījumiem nebija vides aizsardzības mērķa, Apstrīdētajā lēmumā ir minēts, ka ieguldījumu izmaksas, kas paredzētas vides aizsardzībai, nevar nošķirt no kopējām darījuma izmaksām. Šis Apstrīdētā lēmuma pamats nav nenozīmīgs, jo, ja izvēlētais projekts ietvertu papildu izmaksas, salīdzinot, piemēram, ar citu projektu, kas spētu nodrošināt tādus pašus ekonomiskos rezultātus ar videi mazāk draudzīgiem nosacījumiem, varētu secināt, ka ieguldījumiem bija vides aizsardzības mērķis (skat. iepriekš 151. punktu).

158 Šajā ziņā *Ferriere* uzsver — ieguldījumu vides aizsardzībai paredzētā daļa bija līdzvērtīga šo ieguldījumu kopējām izmaksām, ko autonomais reģions Friuli-Venēcija Džūlija bija atzinis par atbilstošām atbalstam, tas ir, 11 miljardiem Itālijas liru (5,68 miljoniem EUR).

159 Kad Pirmās instances tiesa rakstveidā uzdeva jautājumu, kas iepriekš minēts 35. punktā, lūdzot precizēt faktus, uz kuru pamata ieguldījumu papildu izmaksas, kas paredzētas vides aizsardzībai, tika novērtētas 11 miljardu Itālijas liru apmērā no ieguldījumu 20 miljardu kopsummas, *Ferriere* aprobežojās ar norādi uz reģiona veikto novērtējumu. Tiesas sēdē prasītājs atzina — bija grūti nošķirt konkrētu summu attiecībā uz iekārtu, kas pati par sevi veicina vides aizsardzību, un norādīja, ka reģions bija svītrojis vispārīga rakstura izmaksas.

160 Reģionam adresētās *Ferriere* 1998. gada 26. maija un 26. jūnija vēstules, kas pievienotas lietas materiāliem un ietver sīki izstrādātu ieguldījumu budžetu, kurš sadalīts atsevišķos posteņos, nesniedz atbildi uz konkrēto jautājumu. Pirmās instances tiesai nav sniegts nekāds papildu izskaidrojums, kas ļautu izprast metodi, kas pielietota, secinot, ka iepriekš minētie 11 miljardi Itālijas liru ir izmaksas vides aizsardzībai. Ja ir iespējams izprast grūtības, kas saistītas ar izmaksu nodalīšanu tādā lietā kā šī, kur uzlabojumi vides aizsardzības jomā ir raksturīgi pašai metodei, 2001. gada pamatnostādnēs noteiktie principi, kas līdzīgi 1994. gada pamatnostādnēm, izslēdz iespēju, ka atbalstu var piešķirt kopējām izmaksām, un paredz, ka ir jāidentificē papildu izmaksas, kas saistītas ar vides aizsardzības mērķi.

161 Taču ne prasītājs, ne Itālijas Republika par šo jautājumu nav iesniegusi paskaidrojumus. It īpaši nav norādīta kārtība, saskaņā ar kuru autonomais reģions Friuli-Venēcija Džūlija nonācis pie atzinuma par to, kādam ieguldījumu apmēram var piešķirt atbalstu.

162 Tādējādi Komisijai bija tiesības Apstrīdētajā lēmumā uzskatīt, ka ieguldījumu ietvaros nebija iespējams nošķirt izdevumus, kas bija īpaši paredzēti vides aizsardzībai.

163 Līdz ar to Komisija bija tiesīga uzskatīt, ka *Ferriere* ieguldījumi neatbilda atbalstam vides aizsardzības nolūkā.

164 No iepriekš minētā izriet — Komisija bija tiesīga konstatēt, ka atbalsts nebija saderīgs ar kopējo tirgu. *Ferriere* un Itālijas Republikai līdz ar to nav pamata lūgt Apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Prasījumi atcelt minēto lēmumu tādējādi ir jānoraida.

Par zaudējumu atlīdzību sakarā ar apgalvoto nodarīto kaitējumu

Lietas dalībnieku argumenti

165 *Ferriere* apgalvo, ka tam ir nodarīts kaitējums sakarā ar Apstrīdētā lēmuma nelikumību, kas no formālas procedūras uzsākšanas līdz tās izbeigšanai ierobežoja ekonomiskās iniciatīvas brīvību un tiesības uz īpašumu. Tā kā tas nevarēja izmantot atbalstu, ko reģions bija gatavs tam sniegt, tam, lai finansētu ieguldījumus, bija jāveic aizņēmums un tam tika liegta iespēja izmantot avansā saņemto summu citā nolūkā.

166 Prasītājs pieprasa kompensāciju par laika periodu, kurā tam bija liegta iespēja izmantot atbalstu. Atlīdzībai jābūt tādai, lai segtu likumiskos procentus, kā arī kompensētu naudas devalvāciju, un tā jāaprēķina, sākot ar 1999. gada 26. aprīli, kas atbilst diviem mēnešiem pēc paziņojuma saņemšanas 1999. gada 25. februārī — datuma, kurā Komisijai atbalstu būtu vajadzējis atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu.

167 Komisija apgalvo, ka trūkst atbildības priekšnoteikumu. Tā norāda, ka starp fundamentālām tiesībām tikai tās, kas aizsargā juridisko drošību un tiesisko paļāvību, teorētiski pieder to kategoriju noteikumiem, par kuru pārkāpumu iestājas iestāžu atbildība. Turklāt šajā lietā, jebkurā gadījumā, pārkāpumam nav smags un

acīmredzams raksturs. Visbeidzot, prasītājs nav pierādījis kaitējumu, kas nodarīts ekonomiskās iniciatīvas brīvībai un tiesībām uz īpašumu.

168 Komisija arī norāda, ka apgalvotais kaitējums ir nekonkrēts un nenosakāms, jo uzņēmumiem nav tiesības saņemt valsts atbalstu, vēl jo mazāk — minētajā datumā. Atbildētāja piebilst — pat pieņemot, ka atbalsts ietilpst atļautajā shēmā, nokavējumā, kas saistīts ar tā izmaksāšanu, nav vainojama Komisija, bet gan Itālijas iestādes, kas nolēma iesniegt paziņojumu un vēlāk — atlikt maksājumu. Nokavējuma procentu prasījums, kas attiecas uz kaitējuma atlīdzību, nav pamatots. Visbeidzot, sakarā ar naudas devalvāciju faktiski zaudējumi nav radušies.

Pirmās instances tiesas vērtējums

169 *Ferriere* prasījumā par kaitējuma atlīdzību, kas iesniegts, pamatojoties uz EKL 235. un 288. pantu, lūdz konstatēt Kopienas ārpuslīgumisko atbildību sakarā ar iespējamu kaitējumu, kas radies Apstrīdētā lēmuma nelikumības dēļ.

170 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai iestātos Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība, prasītājam jāpierāda attiecīgās iestādes darbības nelikumība, faktiskie zaudējumi un cēloņsakarība starp darbību un nodarīto kaitējumu (Tiesas 1982. gada 29. septembra spriedums lietā 26/81 *Oleifici Mediterranei*/EEK, *Recueil*, 3057. lpp., 16. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 28. novembra spriedums lietā T-40/01 *Scan Office Design*/Komisija, *Recueil*, II-5043. lpp., 18. punkts). Ja trūkst kāds no šiem nosacījumiem, prasījums ir jānoraida pilnībā, nepārbaudot pārējos atbildības priekšnoteikumus (Tiesas 1994. gada 15. septembra spriedums lietā C-146/91 *KYDEP*/Padome un Komisija, *Recueil*, I-4199. lpp., 19. un 81. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. februāra spriedums lietā T-170/00 *Förde-Reederei*/ Padome un Komisija, *Recueil*, II-515. lpp., 37. punkts).

171 Sakarā ar to, ka nav izpildīts pirmais nosacījums Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības par apstrīdētā akta nelikumību EKL 288. panta 2. daļas izpratnē, prasījums ir jānoraida pilnībā, nepārbaudot pārējos minētās atbildības nosacījumus, proti, faktiskos zaudējumus un cēloņsakarību starp Komisijas darbību un apgalvoto kaitējumu.

172 No iepriekš minētā izriet, ka prasījums ir pilnībā noraidāms.

Par tiesāšanās izdevumiem

173 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Turklāt atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punktam dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus izdevumus pašas.

174 Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

175 Saskaņā ar Reglamenta 87. panta 4. punktu Itālijas Republika sedz savus izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA

(ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) **prasību noraidīt;**

2) **prasītājs sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;**

3) **Itālijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Legal Tiili Meij

Vilaras Forwood

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 18. novembrī.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

H. Legal